

**AKCIJSKI PLAN
ZA PROVEDBU
NACIONALNE STRATEGIJE KIBERNETIČKE
SIGURNOSTI**

- Zagreb, 7. listopada 2015. (NN108/2015) -

SADRŽAJ:

1. UVOD	3
2. PODRUČJA I POVEZNICE PODRUČJA KIBERNETIČKE SIGURNOSTI.....	4
<i>A. Javne elektroničke komunikacije .....</i>	4
<i>B. Elektronička uprava.....</i>	5
<i>C. Elektroničke financijske usluge .....</i>	8
<i>D. Kritična komunikacijska i informacijska infrastruktura i upravljanje krizama.....</i>	10
<i>E. Kibernetički kriminalitet .....</i>	14
<i>F. Zaštita podataka .....</i>	16
<i>G. Tehnička koordinacija u obradi računalnih sigurnosnih incidenata .....</i>	19
<i>H. Međunarodna suradnja .....</i>	21
<i>I. Obrazovanje, istraživanje, razvoj i jačanje svijesti o sigurnosti u kibernetičkom prostoru..</i>	23
DODATAK: Kratice	33

1. UVOD

Ovim Akcijskim planom razrađuju se ciljevi definirani Nacionalnom strategijom kibernetičke sigurnosti (dalje u tekstu: Strategija) na način da se njime utvrđuju provedbene mjere nužne za ostvarenje tih ciljeva.

Akcijski plan zamišljen je kao živi dokument koji omogućuje sustavan nadzor provedbe Strategije i predstavlja kontrolni mehanizam pomoću kojega će se moći vidjeti je li određena mjera provedena u potpunosti, je li cilj postignut ili je ciljeve i mjere potrebno redefinirati u skladu s novim potrebama.

Akcijskim planom utvrđuju se tijela odgovorna za provedbu predviđenih mjera, u svojstvu nositelja i sunositelja. Sukladno procjeni i potrebama provedbe pojedine mjere, nositelji i sunositelji mogu uključiti i druge sudionike u provedbu mjera iz ovog Akcijskog plana.

Nadzor provedbe nad ovim Akcijskim planom provodit će se putem redovitih i izvanrednih izvješća koja su Nacionalnom vijeću za kibernetičku sigurnost dužni podnositi svi nositelji mjera iz ovog Akcijskog plana, u rokovima utvrđenim Strategijom. Nositelji podnose objedinjena izvješća koje se odnose na sve aktivnosti provedene u okviru mjere, neovisno o tome tko je odgovoran za provedbu pojedine aktivnosti (nositelj, sunositelj, sudionik).

Akcijski plan obuhvaća **područja kibernetičke sigurnosti i poveznice područja kibernetičke sigurnosti** koje tematski obrađuje i Strategija, kako slijedi:

A. Javne elektroničke komunikacije;

B. Elektronička uprava;

C. Elektroničke financijske usluge.

D. Kritična komunikacijska i informacijska infrastruktura i upravljanje krizama.

E. Kibernetički kriminalitet.

F. Zaštita podataka.

G. Tehnička koordinacija u obradi računalnih sigurnosnih incidenata.

H. Međunarodna suradnja.

I. Obrazovanje, istraživanje, razvoj i jačanje svijesti o sigurnosti u kibernetičkom prostoru.

2. PODRUČJA I POVEZNICE PODRUČJA KIBERNETIČKE SIGURNOSTI

A. Javne elektroničke komunikacije

Cilj A.1 Nadzor tehničkih i ustrojstvenih mjera koje poduzimaju operatori za osiguranje sigurnosti svojih mreža i usluga, kao i usmjeravanje operatora javnih komunikacijskih mreža i/ili usluga u cilju osiguranja visoke razine sigurnosti i dostupnosti javnih komunikacijskih mreža i usluga.

Mjera A.1.1 Provoditi nadzor i usmjeravanje operatora javnih komunikacijskih mreža i/ili usluga, kojim će se obuhvatiti različiti zahtjevi koji se postavljaju prema operatorima, od kvalitete i dostupnosti mreža i usluga, preko zahtjeva vezanih za zaštitu osobnih podataka, zahtjeva za osiguravanje primjerene pažnje u provedbi sigurnosnih mjera na temelju odgovarajućih međunarodnih normi, zahtjeva za provedbu zakonskih obveza tajnog nadzora elektroničkih mreža i usluga, ali i potreba razvijanja i stalnog unaprjeđivanja sigurnosne suradnje i razmjene podataka s tijelima nadležnim za računalne sigurnosne incidente u području javnih elektroničkih komunikacija te tijelima kaznenog progona.

Nositelj	HAKOM
Sunositelji	MPPI, AZOP
Početak provedbe	siječanj 2017.
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	Ne
Pokazatelji provedbe	Definiranje načina provedbe nadzora. Broj provedenih nadzora operatora.

Cilj A.2 Neposredna tehnička koordinacija regulatornog tijela za područje elektroničkih komunikacija s nacionalnim i međunarodnim tijelima odgovornim za područje informacijske sigurnosti.

Mjera A.2.1 Razvijati međusektorsku suradnju nacionalnih regulatornih tijela i tijela odgovornih za područje informacijske sigurnosti i politike zaštite podataka te međusobnu koordinaciju i razmjenu iskustava u suradnji i zahtjevima koji proizlaze iz međunarodnih okvira.

Nositelj	HAKOM, Nacionalni CERT, ZSIS, UVNS, SOA, VSOA, OTC
Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje	Ne

(DA/NE)	
Pokazatelji provedbe	Uspostava mehanizma za razmjenu informacija.

Cilj A.3 *Poticanje korištenja nacionalnog čvora za međusobnu razmjenu internetskog prometa pružatelja javnih komunikacijskih mreža i/ili usluga za davanje usluga korisnicima u RH.*

Mjera A.3.1 Izraditi i objaviti Preporuke za korištenje nacionalnog čvora za međusobnu razmjenu internetskog prometa, s posebnim osvrtom na prednosti njegova korištenje s aspekta sigurnosti razmjene internetskog prometa.	
Nositelj	SRCE
Sunositelji	ZSIS, HAKOM
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	12 mjeseci od donošenja Strategije
Dodatno financiranje (DA/NE)	Ne
Pokazatelji provedbe	Izrađene i objavljene preporuke.

B. Elektronička uprava

Cilj B.1 *Poticati povezivanje informacijskih sustava tijela javnog sektora međusobno i na javni Internet kroz državnu informacijsku infrastrukturu.*

Mjera B.1.1 Analizirati potrebe i mogućnosti povezivanja na državnu informacijsku infrastrukturu šireg kruga tijela javnog sektora te u skladu s rezultatima analize, izraditi preporuke za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu ili uvođenje dodatnih mjera zaštite za informacijske sustave onih tijela javnog sektora koja nisu povezana na državnu informacijsku infrastrukturu.	
Nositelj	MU u suradnji s tijelima javnog sektora
Sunositelji	ZSIS, CARNet
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	12 mjeseci od donošenja Strategije
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj izrađenih analiza. Izrađene i distribuirane preporuke.

Mjera B.1.2 Analizirati mogućnosti povezivanja državnih tijela klasificiranom mrežom te u skladu s rezultatima analize, izraditi plan povezivanja koristeći državnu informacijsku	
--	--

infrastrukturu. Plan će se provoditi u fazama sukladno prioritetima utvrđenim analizom.	
Nositelj	ZSIS u suradnji s MU
Sunositelji	SOA, UVNS
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	12 mjeseci od donošenja Strategije
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Izrađena analiza. Izrađen plan povezivanja.

Cilj B.2 Podići razinu sigurnosti informacijskih sustava javnog sektora.

Mjera B.2.1 Analizirati postojeće stanje u provedbi mjera sigurnosti informacijskih sustava tijela javnog sektora.	
Nositelj	MU u suradnji sa ZSIS-om i CARNet-om
Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	12 mjeseci od donošenja Strategije
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj izrađenih analiza.

Mjera B.2.2 Izrada smjernica za primjenu sustava NIAS i odgovarajućih normi (ISO 27001 i sl.).	
Nositelj	MU u suradnji sa ZSIS-om i CARNet-om
Sunositelji	
Početak provedbe	12 mjeseci po donošenju Strategije
Kraj provedbe	2 godine od donošenja Strategije
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Izrađene i distribuirane smjernice.

Mjera B.2.3 Definirati organizacijske i tehničke zahtjeve za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu, uvjete i aktivnosti nužne za pokretanje, implementaciju, razvoj i nadzor projekata vezanih uz državnu informacijsku infrastrukturu, način upravljanja, razvoj te ostale elemente neophodne za rad državne informacijske infrastrukture.	
Nositelj	MU u suradnji sa ZSIS-om i CARNet-om
Sunositelji	

Početak provedbe	12 mjeseci po donošenju Strategije
Kraj provedbe	2 godine od donošenja Strategije
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Doneseni odgovarajući podzakonski akti.

Mjera B.2.4 Periodična procjena organizacijskih i tehničkih zahtjeva za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu, uvjeta i aktivnosti nužnih za pokretanje, implementaciju, razvoj i nadzor projekata vezanih uz državnu informacijsku infrastrukturu, način upravljanja, razvoj te ostale elemente neophodne za rad državne informacijske infrastrukture.

Nositelj	MU u suradnji sa ZSIS-om i CARNet-om
Sunositelji	
Početak provedbe	2 godine po donošenju smjernica iz mjere B.2.3
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Izrada periodične procjene.

Cilj B.3 *Donošenje kriterija za korištenje pojedinih razina autentifikacije kod davatelja usluga elektroničke uprave i davatelja vjerodajnica.*

Mjera B.3.1 Provesti analizu u svrhu donošenja kriterija za korištenje pojedinih razina autentifikacije kod davatelja usluga elektroničke uprave i davatelja vjerodajnica, kojom će se obuhvatiti i kako procjena mogućnosti korištenja buduće elektroničke osobne iskaznice građana za potrebe elektroničke uprave i drugih javnih i financijskih usluga, tako i drugi aspekti povezani s nacionalnim mogućnostima za uspostavu odgovarajućih akreditacijskih i certifikacijskih sposobnosti u području kvalificiranih elektroničkih potpisa, sukladno EU zahtjevima.

Nositelj	MU u suradnji s MUP-om i MinGo
Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	12 mjeseci po donošenju Strategije
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Provedena analiza. Doneseni kriteriji za korištenje razina autentifikacije.

Mjera B.3.2 Utvrditi kriterije za korištenje pojedinih razina autentifikacije kod davatelja usluga elektroničke uprave i davatelja vjerodajnica.

Nositelj	MU u suradnji s MUP-om i MinGo
Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	12 mjeseci po provedbi mjere B.3.1
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Doneseni kriteriji.

C. Elektroničke financijske usluge

Cilj C.1 *Provođenje aktivnosti i mjera u svrhu povećanja sigurnosti, otpornosti i pouzdanosti kibernetičkog prostora, a s ciljem poticanja razvoja elektroničkih financijskih usluga.*

Mjera C.1.1 Objaviti i implementirati Smjernice o sigurnosti internetskih plaćanja. Smjernice o sigurnosti internetskih plaćanja sadrže niz preporuka čije usvajanje i provođenje unaprjeđuje sigurnost plaćanja koja se odvijaju posredstvom Interneta. Navedene smjernice će se na odgovarajući način implementirati u svim kreditnim institucijama, institucijama za platni promet te institucijama za elektronički novac koje omogućuju provođenje internetskih plaćanja.

Nositelj	HNB
Sunositelji	-
Početak provedbe	31. ožujka 2015.
Kraj provedbe	Rok za objavu Smjernica o sigurnosti internetskih plaćanja: 1. kolovoza 2015. Rok za procjenu usklađenosti relevantnih institucija (kreditne institucije, institucije za platni promet te institucije za elektronički novac koje omogućuju provođenje internetskih plaćanja) s odredbama Smjernica o sigurnosti internetskih plaćanja: 31. prosinca 2016.
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Objavljene Smjernice o sigurnosti internetskih plaćanja. Provedena procjena usklađenosti relevantnih institucija s odredbama Smjernica o sigurnosti internetskih plaćanja.

Mjera C.1.2 Objaviti i implementirati Smjernice o sigurnosti mobilnih plaćanja. Smjernice o sigurnosti mobilnih plaćanja sadrže niz preporuka čije usvajanje i provođenje unaprjeđuje sigurnost plaćanja koja se zadaju putem mobilnih telefonskih uređaja. Navedene smjernice će se na odgovarajući način implementirati u svim kreditnim institucijama, institucijama za platni promet te institucijama za elektronički novac koje omogućuju provođenje mobilnih plaćanja.

Nositelj	HNB
Sunositelji	-
Početak provedbe	Ovisno o daljnjim postupcima i rokovima za implementaciju koje će definirati Europska centralna banka (ECB) i Europske agencije za bankarstvo (EBA)
Kraj provedbe	Ovisno o daljnjim postupcima i rokovima za implementaciju koje će definirati Europska centralna banka (ECB) i Europske agencije za bankarstvo (EBA)
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Objavljene Smjernice o sigurnosti mobilnih plaćanja. Provedena procjena usklađenosti relevantnih institucija (kreditne institucije, institucije za platni promet te institucije za elektronički novac koje omogućuju provođenje internetskih plaćanja) s odredbama Smjernica o sigurnosti mobilnih plaćanja.

Cilj C.2 Unaprijediti razmjenu i ustupanje podataka o nastalim računalnim sigurnosnim incidentima između pružatelja elektroničkih financijskih usluga, regulatornih i nadzornih tijela te ostalih relevantnih tijela.

Mjera C.2.1 Procijeniti zakonske mogućnosti, ograničenja te poželjne mehanizme razmjene informacija o incidentima vezanima uz informacijske sustave kreditnih institucija s relevantnim institucijama u RH.	
Nositelj	HNB
Sunositelji	Nacionalni CERT, MUP
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	12 mjeseci od donošenja Strategije
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Izrađeno izvješće s procjenom zakonskih mogućnosti, ograničenja te poželjnih mehanizama razmjene informacija o incidentima vezanima uz informacijske sustave kreditnih institucija s relevantnim institucijama u RH.

Mjera C.2.2 Objaviti i implementirati Smjernice za izvješćivanje o incidentima. Smjernice za izvješćivanje o incidentima upućivat će kreditne institucije, institucije za platni promet te institucije za elektronički novac na vrste incidenata koje je potrebno prijavljivati Hrvatskoj narodnoj banci, kao i na informacije koje je potrebno dostaviti.	
Nositelj	HNB
Sunositelji	-
Početak provedbe	Ovisno o daljnjim postupcima i rokovima za implementaciju koje će definirati Europska centralna banka (ECB) i Europske agencije za

	bankarstvo (EBA)
Kraj provedbe	Ovisno o daljnjim postupcima i rokovima za implementaciju koje će definirati Europska centralna banka (ECB) i Europske agencije za bankarstvo (EBA)
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Objavljene Smjernice za izvješćivanje o incidentima.

D. Kritična komunikacijska i informacijska infrastruktura i upravljanje krizama

Cilj D.1 Utvrditi kriterije za prepoznavanje kritične komunikacijske i informacijske infrastrukture.

Mjera D.1.1 Utvrditi kriterije za prepoznavanje kritične komunikacijske i informacijske infrastrukture.	
Nositelj	ZSIS u suradnji s DUZS
Sunositelji	Središnja tijela državne uprave u suradnji s regulatornim agencijama i strukovnim udruženjima za svaki pojedini sektor
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	6 mjeseci od donošenja Strategije
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Utvrđeni kriteriji za prepoznavanje kritične komunikacijske i informacijske infrastrukture. Donesen/izmijenjen odgovarajući podzakonski akt iz područja kritične infrastrukture, kojim se utvrđeni kriteriji propisuju.

Mjera D.1.2 Analizirati te po potrebi ažurirati kriterije za prepoznavanje kritične komunikacijske i informacijske infrastrukture.	
Nositelj	ZSIS u suradnji s DUZS
Sunositelji	Središnja tijela državne uprave u suradnji s regulatornim tijelima i strukovnim udruženjima za svaki pojedini sektor
Početak provedbe	2,5 godine po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano – svake 2 godine
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Provedena analiza. Provedena prilagodba propisa prema potrebi.

Cilj D.2 Utvrditi obvezujuće sigurnosne mjere koje primjenjuju vlasnici/upravitelji utvrđene kritične komunikacijske i informacijske infrastrukture.

Mjera D.2.1 Temeljem utvrđenih kriterija za prepoznavanje kritične komunikacijske i informacijske infrastrukture, za svaku pojedinu kritičnu infrastrukturu utvrditi da li postoji kritična komunikacijska i informacijska infrastruktura i koji su zahtjevi prema istoj.	
Nositelj	Središnje tijelo državne uprave nadležno za sektor kritične infrastrukture u suradnji s regulatornim agencijama i strukovnim udruženjima za svaki pojedini sektor i vlasnikom/upraviteljem kritične infrastrukture u okviru koje je utvrđena kritična komunikacijska i informacijska infrastruktura
Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju kriterija iz mjere D.1.1
Kraj provedbe	6 mjeseci od donošenja kriterija iz mjere D.1.1
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj vlasnika/upravitelja kritične infrastrukture, po sektorima kritične infrastrukture koji su provjerili postojanje kritične komunikacijske i informacijske infrastrukture i broj utvrđenih kritičnih komunikacijskih i informacijskih infrastrukture u odnosu na broj obrađenih kritičnih infrastrukture.

Mjera D.2.2 Analiza sektorskih zahtjeva prema kritičnim komunikacijskim i informacijskim infrastrukturama.	
Nositelj	Središnje tijelo državne uprave nadležno za sektor kritične infrastrukture u suradnji s regulatornim tijelima i strukovnim udruženjima za svaki pojedini sektor
Sunositelji	ZSIS u suradnji s DUZS
Početak provedbe	6 mjeseci od donošenja kriterija iz mjere D.1.1
Kraj provedbe	9 mjeseci od donošenja kriterija iz mjere D.1.1
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Provedena analiza

Mjera D.2.3 Definiranje i propisivanje minimalnih standarda za kritične komunikacijske i informacijske infrastrukture u okviru sektora kritične infrastrukture.	
Nositelj	Središnje tijelo državne uprave nadležno za sektor kritične infrastrukture
Sunositelji	ZSIS u suradnji s DUZS
Početak provedbe	Po završetku mjere D.2.2
Kraj provedbe	6 mjeseci po završetku mjere D.2.2
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji	Donošenje/izmjena podzakonskog akta iz područja kritičnih

provedbe	infrastruktura, kojim se uređuju minimalni standardi.
----------	---

Mjera D.2.4 Implementacija propisanih standarda za zaštitu kritične komunikacijske i informacijske infrastrukture.	
Nositelj	Vlasnik/upravitelj kritične infrastrukture u okviru koje je utvrđena kritična komunikacijska i informacijska infrastruktura
Sunositelji	
Početak provedbe	Po završetku mjere D.2.3
Kraj provedbe	12 mjeseci po završetku provedbe mjere D.2.3.
Dodatno financiranje (DA/NE)	DA
Pokazatelji provedbe	Broj vlasnika/upravitelja kritične infrastrukture u okviru koje je utvrđena kritična komunikacijska i informacijska infrastruktura i koji su ispunili propisane minimalne standarde.

Mjera D.2.5 Nadzor provedbe propisanih standarda.	
Nositelj	Središnja tijela državne uprave u čijem su djelokrugu pojedine kritične infrastrukture te nadležna regulatorna tijela
Sunositelji	ZSIS u suradnji s DUZS
Početak provedbe	Po završetku mjere D.2.4
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj vlasnika/upravitelja kritične komunikacijske i informacijske infrastrukture kod kojih je proveden nadzor.

Cilj D.3 Ojačati prevenciju i zaštitu kroz upravljanje rizikom.

Mjera D.3.1 Razraditi metodu procjene rizika za kritične komunikacijske i informacijske infrastrukture te je periodično ili prema potrebi ažurirati.	
Nositelj	Središnja tijela državne uprave u suradnji s regulatornim tijelima i strukovnim udruženjima za svaki pojedini sektor kritične infrastrukture
Sunositelji	ZSIS u suradnji s DUZS
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	12 mjeseci od donošenja Strategije
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Razrađena metoda procjene rizika. Donesen/izmijenjen odgovarajući podzakonski akt iz područja kritične infrastrukture, kojim se utvrđuje obveza provedbe.

Mjera D.3.2 Izraditi procjene rizika za kritične komunikacijske i informacijske infrastrukture te ih periodično ažurirati.	
Nositelj	Središnja tijela državne uprave u suradnji s regulatornim agencijama i strukovnim udruženjima za svaki pojedini sektor kritične infrastrukture
Sunositelji	ZSIS u suradnji s DUZS
Početak provedbe	Po završetku mjere D.3.1
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj izrađenih novih i ažuriranih procjena rizika.

Cilj D.4 Ojačati javno-privatno partnerstvo i tehničku koordinaciju u obradi računalnih sigurnosnih incidenata.

Mjera D.4.1 Uspostaviti sustav izvješćivanja u slučajevima računalnih sigurnosnih incidenata po sektorima kritične infrastrukture. U tu svrhu potrebno je utvrditi odgovarajuće postupke razmjene i ustupanja potrebnih sigurnosnih podataka, koordinacije, kao i nadzora provedbe sigurnosnih mjera.	
Nositelj	DUZS, središnja tijela državne uprave u suradnji s regulatornim tijelima i strukovnim udruženjima za svaki pojedini sektor
Sunositelji	Vlasnici/upravitelji kritične infrastrukture u okviru koje je utvrđena kritična komunikacijska i informacijska infrastruktura, tijela kaznenog progona, Nacionalni CERT
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	12 mjeseci od donošenja Strategije
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj sektora kritične infrastrukture unutar kojih je uspostavljen sustav izvješćivanja.

Cilj D.5 Uspostaviti kapacitete za učinkoviti odgovor na prijetnju koja može imati za posljedicu kibernetičku krizu.

Mjera D.5.1 Provesti analizu kapaciteta i načina postupanja državnih tijela u slučajevima kibernetičkih kriza kao dijelu nacionalnog sustava upravljanja u krizama.	
Nositelj	Nacionalno vijeće za kibernetičku sigurnost
Sunositelji	Operativno-tehnička koordinacija za kibernetičku sigurnost
Početak provedbe	Po donošenju Odluke o osnivanju Nacionalnog vijeća za kibernetičku sigurnost i Operativno-tehničke koordinacije za kibernetičku sigurnost
Kraj provedbe	6 mjeseci od donošenja Odluke o osnivanju Nacionalnog vijeća za kibernetičku sigurnost i Operativno-tehničke koordinacije za kibernetičku sigurnost
Dodatno	NE

financiranje (DA/NE)	
Pokazatelji provedbe	Provedena analiza.

Mjera D.5.2 Utvrditi kriterije za definiranje pojma kibernetičke krize u okviru šireg koncepta nacionalnog upravljanja u krizama, kao i kriterije za utvrđivanje/proглаšavanje kibernetičke krize.	
Nositelj	Nacionalno vijeće za kibernetičku sigurnost
Sunositelji	Operativno-tehnička koordinacija za kibernetičku sigurnost
Početak provedbe	Po donošenju Odluke o osnivanju Nacionalnog vijeća za kibernetičku sigurnost i Operativno-tehničke koordinacije za kibernetičku sigurnost
Kraj provedbe	6 mjeseci od donošenja Odluke o osnivanju Nacionalnog vijeća za kibernetičku sigurnost i Operativno-tehničke koordinacije za kibernetičku sigurnost
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Utvrđeni kriteriji.

Mjera D.5.3 Izrada planova postupanja u kibernetičkim krizama i njihovo kontinuirano ažuriranje.	
Nositelj	Nacionalno vijeće za kibernetičku sigurnost
Sunositelji	Operativno-tehnička koordinacija za kibernetičku sigurnost
Početak provedbe	Po donošenju Odluke o osnivanju Nacionalnog vijeća za kibernetičku sigurnost i Operativno-tehničke koordinacije za kibernetičku sigurnost
Kraj provedbe	12 mjeseci od donošenja Odluke o osnivanju Nacionalnog vijeća za kibernetičku sigurnost i Operativno-tehničke koordinacije za kibernetičku sigurnost
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Izrađeni planovi i utvrđen način njihovog ažuriranja.

E. Kibernetički kriminalitet

Cilj E.1 Kontinuirano unaprjeđivati nacionalni zakonodavni okvir, vodeći pri tome računa o međunarodnim obvezama.

Mjera E.1.1 Kontinuirano pratiti, analizirati i, po potrebi, prilagođavati nacionalno zakonodavstvo novonastalim promjenama u domeni kibernetičkog kriminaliteta i
---

međunarodnim obvezama s tim u svezi.	
Nositelj	MP
Sunositelji	MUP, DORH
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj usklađenih propisa.

Cilj E.2 Unaprjeđivati i poticati međunarodnu suradnju u svrhu učinkovite razmjene informacija.

Mjera E.2.1 Kontinuirano koristiti raspoložive mogućnosti međunarodne suradnje u svrhu brze razmjene informacija putem već uspostavljenih kontakt točaka, odnosno policijskih i pravosudnih kanala, kao i drugih kanala međunarodnih organizacija.	
Nositelj	MUP
Sunositelji	MVEP, DORH, ZSIS, SOA, Nacionalni CERT
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Evidencija učinka uspostavljenih kontakata i razmjene informacija.

Cilj E.3 Kvalitetna međuinstitucionalna suradnja u svrhu učinkovite razmjene informacija na nacionalnoj razini, a posebno u slučaju računalnog sigurnosnog incidenta.

Mjera E.3.1 Uspostava stalnih „kontakt točaka“ sa svrhom prevencije i efikasnijeg rješavanja incidenta na nacionalnom nivou.	
Nositelj	MUP
Sunositelji	ZSIS, Nacionalni CERT, SOA, DORH
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj održanih savjetovanja/sastanaka „kontakt točaka“. Evidencija učinka uspostavljenih „kontakt točaka“.

Cilj E.4 Jačanje ljudskih potencijala, adekvatni razvoj kompetencija i tehničkih mogućnosti nadležnih državnih tijela za otkrivanje, kriminalističko istraživanje i procesiranje kaznenih djela iz domene računalnog kriminaliteta te osiguranje potrebne financijske potpore.

Mjera E.4.1 Kontinuirano jačanje ljudskih potencijala, odgovarajuća nadogradnja forenzičkih alata i sustava, kao i sustava za tajni nadzor elektroničkih mreža i usluga.	
Nositelj	OTC, MUP
Sunositelji	SOA
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj novozaposlenih i/ili stručno osposobljenih djelatnika. Količina i vrsta nabavljene opreme. Tehnološka ažurnost raspoložive opreme.

Cilj E.5 Poticanje i stalni razvoj suradnje s gospodarskim sektorom.

Mjera E.5.1 Stalni razvoj suradnje s gospodarskim sektorom.	
Nositelj	MUP
Sunositelji	Nacionalni CERT
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj „partnera“ iz gospodarskog sektora s kojima je uspostavljena suradnja. Evidencija učinka razmijenjenih podataka o stvarno zabilježenim incidentima.

F. Zaštita podataka

Cilj F.1 Doraditi nacionalnu regulativu u području poslovne tajne.

Mjera F.1.1 Doraditi nacionalnu regulativu u području poslovne tajne, te u tu svrhu osnovati radnu skupinu za izradu analize i prijedloga poboljšanih kriterija za utvrđivanje i zaštitu poslovne tajne.

Nositelj	MinGO
Sunositelji	MZOS, Državni zavod za intelektualno vlasništvo
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Ovisno o rokovima donošenja EU Direktive i obveze preuzimanja u nacionalno pravo.
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE.
Pokazatelji provedbe	Osnovana radna skupina. Izrađena analiza i prijedlozi kriterija za utvrđivanje i zaštitu poslovne tajne. Dorađena nacionalna regulativa koja se odnosi na utvrđivanje i zaštitu poslovne tajne.

Cilj F.2 Poticanje stalne suradnje između tijela nadležnih za posebne skupine zaštićenih podataka u nacionalnom okruženju u svrhu postizanja usklađenosti u provedbi relevantnih propisa.

Mjera F.2.1 Uspostava redovitih koordinacijskih aktivnosti nacionalnih tijela nadležnih za pojedine skupine zaštićenih podataka, radi razmjene iskustava, detektiranja problema i/ili potencijalne neujednačenosti u primjeni propisa, te izrade analize i preporuka za njihovo rješavanje.	
Nositelj	AZOP, UVNS, MinGO
Sunositelji	-
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Uspostava redovite suradnje i razmjene iskustava. Periodična izrada analiza i preporuka za rješavanje utvrđenih problema odnosno neujednačenosti u primjeni propisa. Provedba preporuka u primjeni.

Cilj F.3 Određivanje kriterija za prepoznavanje nacionalnih elektroničkih registara koji su kritični informacijski resursi te nositelja odgovornosti za njihovu zaštitu.

Mjera F.3.1 Izraditi analizu postojećeg stanja, uključujući pravni okvir koji se odnosi na ustrojavanje, obveze i odgovornosti nadležnih tijela, zaštitu i sva druga pitanja bitna za nacionalne registre podataka. Temeljem rezultata analize izraditi kriterije po kojima se definiraju nacionalni elektronički registri koji predstavljaju kritične informacijske resurse i nositelje odgovornosti za njihovu zaštitu.	
--	--

Nositelj	MU
Sunositelji	AZOP, UVNS, SOA, DUZS
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	12 mjeseci od donošenja Strategije
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Izrađena analiza postojećeg stanja. Izrađeni kriteriji po kojima se definiraju nacionalni elektronički registri koji predstavljaju kritične informacijske resurse i nositelji odgovornosti za njihovu zaštitu.

Mjera F.3.2 Utvrditi dodatne mjere zaštite za nacionalne elektroničke registre koji predstavljaju kritične informacijske resurse i obveze nositelja odgovornosti za njihovu provedbu.

Nositelj	MU
Sunositelji	AZOP, UVNS, ZSIS, MF, MUP, MZOS, Ministarstvo zdravlja, HZZO (moguće i druga tijela ovisno o rezultatima mjere F.3.1)
Početak provedbe	Po provedbi mjere F.3.1
Kraj provedbe	12 mjeseci od početka provedbe
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Utvrđene dodatne mjere zaštite za nacionalne elektroničke registre koji predstavljaju kritične informacijske resurse. Utvrđene obveze nositelja odgovornosti za njihovu provedbu.

Cilj F.4 Unaprjeđenje postupanja sa zaštićenim podacima kod nositelja odgovornosti za zaštićene podatke, izvršitelja obrade zaštićenih podataka i ovlaštenih korisnika zaštićenih podataka.

Mjera F.4.1 Izraditi predloške sadržaja dijelova ugovora (prilozi, aneksi, klauzule) kojima će se obveznici primjene zakonskih propisa usmjeravati na detalje provedbe svih onih obveza koje su od visoke važnosti za zaštićene kategorije podataka, prilikom korištenja/ugovaranja elektroničkih usluga u kibernetičkom prostoru i računalne infrastrukture, platforme, ili aplikacije u računalnom oblaku.

Nositelj	AZOP, UVNS, MinGO
Sunositelji	SOA
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	12 mjeseci od donošenja Strategije, osim za poslovnu tajnu gdje je rok ovisan o provedbi mjere F.1.1
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji	Izrađeni predlošci za svaku zaštićenu kategoriju podataka.

provedbe	
----------	--

Cilj F.5 Unificiranje pristupa u korištenju palete normi HRN ISO/IEC 27000.

Mjera F.5.1 Osnovati radnu skupinu koja će izraditi kriterije za provedbu sektorskih analiza dosadašnjih iskustava u korištenju palete normi HRN ISO/IEC 27000, koordinirati provedbu sektorskih analiza, evaluirati analize i temeljem rezultata izraditi preporuke za poboljšanja u provedbi, u cilju unifikacije u korištenju ove palete normi.	
Nositelj	ZSIS
Sunositelji	UVNS, AZOP, HNB, HAKOM
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	2 godine od donošenja Strategije
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Osnovana radna skupina. Izrađeni kriteriji. Provedene sektorske analize. Provedena evaluacija i izrađene preporuke.

G. Tehnička koordinacija u obradi računalnih sigurnosnih incidenata

Cilj G.1 Kontinuirano unaprjeđivati postojeće sustave za prikupljanje, analizu i pohranu podataka o računalnim sigurnosnim incidentima te voditi brigu o ažurnosti drugih podataka bitnih za brzu i efikasnu obradu takvih incidenata.

Mjera G.1.1 Definirati taksonomije, uključujući pojam značajnog incidenta, definirati protokole za razmjenu anonimiziranih podataka o značajnim sigurnosnim incidentima, te uspostaviti platformu ili tehnologiju za razmjenu podataka.	
Nositelj	Nacionalni CERT, ZSIS, HAKOM, HNB
Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju Strategije.
Kraj provedbe	12 mjeseci od donošenja Strategije
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Definirana taksonomija i protokol za razmjenu anonimiziranih podataka o značajnijim incidentima, te uspostavljena platforma ili tehnologija za razmjenu anonimiziranih podataka.

Mjera G.1.2 Sektorski nadležna tijela prikupljaju podatke o incidentima od dionika, poput regulatora i drugih CERT-ova iz njihove sektorske nadležnosti te objedinjavaju na sektorskoj

razini. Prethodno anonimizirane podatke o incidentima, sektorski nadležna tijela razmjenjuju koristeći definiranu taksonomiju i protokole (Mjera G.1.1).	
Nositelj	Nacionalni CERT, ZSIS, HNB, HAKOM
Sunositelji	
Početak provedbe	Po završetku mjere G.1.1
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Uspostavljeno sektorsko objedinjavanje podataka. Uspostavljena razmjena podataka između sektorski nadležnih tijela sukladno dogovorenoj taksonomiji i protokolu iz mjere G.1.1.

Mjera G.1.3 Izvješćivati dionike unutar sektora o računalnim sigurnosnim incidentima. Periodično izvješćivati Nacionalno vijeće za kibernetičku sigurnost o trendovima, stanju i značajnijim incidentima iz prethodnog razdoblja.	
Nositelj	HAKOM, HNB, ZSIS, Nacionalni CERT
Sunositelji	
Početak provedbe	6 mjeseci od početka provedbe mjere G.1.2
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Uspostavljena sustavna distribucija periodičkih izvješća i lista institucionalnih primatelja.

Cilj G.2 Redovito provoditi mjere za poboljšanje sigurnosti kroz izdavanje upozorenja i preporuka.

Mjera G.2.1 U okvirima svoje nadležnosti, nacionalno nadležni CERT i sektorski nadležna tijela izdat će upozorenja o uočenim sigurnosnim ugrozama i trendovima te odgovarajuće preporuke za postupanje.	
Nositelj	Nacionalni CERT
Sunositelji	ZSIS, HAKOM, HNB
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj izdanih upozorenja i preporuka na nacionalnoj razini i po sektorima.

Cilj G.3 Uspostava stalne razmjene informacija o računalnim sigurnosnim incidentima te relevantnih podataka i ekspertnih znanja u rješavanju specifičnih slučajeva kibernetičkog kriminaliteta.

Mjera G.3.1 Održavanje periodičkih (ili po potrebi) koordinacija vezano za razmjenu iskustva i znanja te informacija o sigurnosti kibernetičkog prostora RH do kojih su došla tijela kaznenog progona i sigurnosno-obavještajnog sustava.	
Nositelj	MUP, SOA
Sunositelji	ZSIS, Nacionalni CERT, UVNS
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj sastanaka odnosno koordinacija.

H. Međunarodna suradnja

Cilj H.1 Jačanje i širenje međunarodne suradnje na područjima vanjske i sigurnosne politike s partnerskim državama, posebice unutar EU i NATO-a, uključujući i zajedničke suradnje s trećim državama.

Mjera H.1.1 Uspostaviti koordinaciju za jačanje i širenje međunarodne suradnje u području kibernetičke sigurnosti.	
Nositelj	MVEP, UVNS
Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Uspostava koordinacije. Broj provedenih koordiniranih aktivnosti

Cilj H.2 Jačanje međunarodnog pravnog okvira, s naglaskom na promicanje i unaprjeđenje provedbe Konvencije Vijeća Europe o kibernetičkom kriminalu i pripadajućim protokolima.

Mjera H.2.1 Sudjelovanje u i organiziranje međunarodnih aktivnosti na kojima se razvija međunarodni pravni okvir kibernetičke sigurnosti.	
Nositelj	MVEP u suradnji s MP i MUP-om

Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj provedenih aktivnosti

Cilj H.3 *Nastavak i razvijanje bilateralne i multilateralne suradnje u okviru postojećih i budućih sporazuma s međunarodnim asocijacijama.*

Mjera H.3.1 Poticati i potpomagati bilateralnu i multilateralnu suradnju u okviru postojećih i budućih sporazuma s međunarodnim asocijacijama.	
Nositelj	MVEP u suradnji s UVNS
Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Praćenje broja i sadržaja bilateralnih i multilateralnih inicijativa.

Cilj H.4 *Promicanje koncepta izgradnje mjera povjerenja u kibernetičkoj sigurnosti.*

Mjera H.4.1 Sudjelovanje u diplomatskim aktivnostima u okviru međunarodnih organizacija i drugih foruma radi davanja doprinosa RH aktivnostima usmjerenima na izgradnju povjerenja s ciljem smanjenja rizika od sukoba uzrokovanih korištenjem informacijsko-komunikacijskih tehnologija.	
Nositelj	MVEP
Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Priprema preliminarnih stajališta RH te evidencija sudjelovanja RH na mogućim međunarodnim skupovima na ovu temu.

Cilj H.5 *Sudjelovanje i organizacija međunarodnih civilnih i vojnih vježbi i drugih stručnih programa.*

Mjera H.5.1 Sudjelovanje i organizacija međunarodnih civilnih i vojnih vježbi i drugih stručnih programa.	
--	--

Nositelj	MVEP, MORH, MUP
Sunositelji	UVNS, ZSIS, Nacionalni CERT
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj provedenih aktivnosti.

Cilj H.6 Jačanje suradnje u području upravljanja rizicima europskih kritičnih infrastrukture.

Mjera H.6.1 Jačanje suradnje u području upravljanja rizicima europskih kritičnih infrastrukture.	
Nositelj	DUZS
Sunositelji	Središnja tijela državne uprave u suradnji s regulatornim tijelima i strukovnim udruženjima za svaki pojedini sektor kritične infrastrukture
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj provedenih aktivnosti.

I. Obrazovanje, istraživanje, razvoj i jačanje svijesti o sigurnosti u kibernetičkom prostoru

Cilj I.1 Razvoj ljudskih potencijala u području sigurnosti komunikacijsko-informacijskih tehnologija.

Mjera I.1.1 Potrebno je kroz kurikularnu reformu predviđenu Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije u programe ranog i predškolskog odgoja uvrstiti sadržaje vezane uz kibernetičku sigurnost.	
Nositelj	MZOS
Sunositelji	Radna skupina za provođenja kurikularne reforme AZOO/ASOO
Početak provedbe	2015.
Kraj provedbe	2017. – 2018.
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj sadržaja vezanih uz kibernetičku sigurnost.

Mjera I.1.2 Potrebno je kroz kurikularnu reformu predviđenu Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije u osnovnoškolske programe obrazovanja uvrstiti predmetne i međupredmetne sadržaje vezane uz kibernetičku sigurnost.	
Nositelj	MZOS
Sunositelji	Radna skupina za provođenja kurikularne reforme AZOO/ASOO
Početak provedbe	2015.
Kraj provedbe	2017. – 2018.
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj kurikuluma u koje su uvršteni predmetni i međupredmetni sadržaji vezani uz kibernetičku sigurnost.

Mjera I.1.3 Potrebno je kroz kurikularnu reformu predviđenu Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije u srednjoškolske programe obrazovanja uvrstiti predmetne i međupredmetne sadržaje vezane uz kibernetičku sigurnost.	
Nositelj	MZOS
Sunositelji	Radna skupina za provođenja kurikularne reforme AZOO/ASOO
Početak provedbe	2015.
Kraj provedbe	2017. – 2018.
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj kurikuluma u koje su uvršteni predmetni i međupredmetni sadržaji vezani uz kibernetičku sigurnost.

Mjera I.1.4 Potrebno je u programe na visokoškolskoj razini uvrstiti sadržaje vezane uz kibernetičku sigurnost.	
Nositelj	MZOS
Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj uvrštenih sadržaja vezanih uz kibernetičku sigurnost.

Mjera I.1.5 Osigurati sustavno obrazovanje učitelja, nastavnika, ravnatelja i stručnih suradnika, kao i djelatnika visokih učilišta, osobito onih koji rade na predmetima s uključenim sadržajima kibernetičke sigurnosti.	
---	--

Nositelj	MZOS
Sunositelji	AZOO/ASOO, visoka učilišta
Početak provedbe	2016.
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Postotni udio učitelja, nastavnika, ravnatelja i stručnih suradnika te djelatnika visokih učilišta koji su prošli obrazovanje.

Mjera I.1.6 Poticati uspostavljanje i izvođenje diplomskih, doktorskih i specijalističkih studija iz područja kibernetičke sigurnosti.

Nositelj	MZOS
Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj uspostavljenih studija te broj polaznika po svakom izvođenom studiju.

Mjera I.1.7 Poticanje uključivanja mladih u vođene programe bavljenja informacijskom sigurnošću za vrijeme formalnog obrazovanja.

Nositelj	MZOS
Sunositelji	Akadska zajednica, Udruge
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj financiranih projekata prijavljenih na natječaj MZOS-a za dodjelu bespovratnih sredstava u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja.

Mjera I.1.8 Poticanje organiziranja natjecanja u području informacijske sigurnosti.

Nositelj	AZOO, ASOO
Sunositelji	Škole, Akadska zajednica, udruge
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE

Pokazatelji provedbe	Broj natjecanja iz područja informacijske sigurnosti
----------------------	--

Mjera I.1.9 Uvrštavati teme informacijske sigurnosti u programe sveučilišta kroz programske ugovore.

Nositelj	MZOS
Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj kolegija iz područja informacijske sigurnosti.

Mjera I.1.10 Uspostaviti sustav izobrazbe i provjere znanja iz područja informacijske sigurnosti, koji će se ugraditi u odgovarajuće stručne i državne ispite za državne službenike i namještenike, te koja će se periodično izvoditi za rukovodno osoblje, tehničko osoblje i ostale korisnike informacijskih sustava u tijelima državne uprave.

Nositelj	MU
Sunositelji	UVNS, ZSIS
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Revidiran program stručnih i državnih ispita za državne službenike i namještenike. Uspostavljen sustav izobrazbe i provjere znanja za rukovodno osoblje, tehničko osoblje i ostale korisnike informacijskih sustava u tijelima državne uprave. Broj polaznika po vrsti stručnog programa i uspješnost u pratećem testiranju znanja.

Mjera I.1.11 Stalno stručno usavršavanje policijskih službenika u području informacijske sigurnosti i kibernetičkog kriminaliteta koju će provoditi specijalizirana obrazovna akademija i druge ustrojstvene jedinice MUP-a sukladno svojim nadležnostima, a usklađivanje programa provesti u suradnji sa stručno nadležnim tijelima.

Nositelj	MUP
Sunositelji	UVNS, ZSIS, Nacionalni CERT
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE

Pokazatelji provedbe	Definirani plan načina stjecanja specijalističkih znanja. Broj održanih programa stručnog usavršavanja.
----------------------	--

Mjera I.1.12 Stalno stručno usavršavanje državnih odvjetnika i sudaca u području informacijske sigurnosti i kibernetičkog kriminaliteta koju će provoditi specijalizirana obrazovna akademija, a usklađivanje programa provesti u suradnji sa stručno nadležnim tijelima.	
Nositelj	Pravosudna akademija
Sunositelji	UVNS, ZSIS, Nacionalni CERT
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	DA – 145.190,00 kuna
Pokazatelji provedbe	Definirani plan načina stjecanja specijalističkih znanja. Broj održanih programa stručnog usavršavanja.

Mjera I.1.13 Za potrebe CERT funkcionalnosti, Nacionalni CERT, ZSIS, MORH CERT definirat će za svoje zaposlenike, na godišnjoj razini, potrebna područja ekspertize te potrebne izobrazbe i načine stjecanja tih znanja. Poticati isti pristup u svim organizacijskim segmentima s CERT funkcionalnošću u drugim tijelima i pravnim osobama.	
Nositelj	Nacionalni CERT, ZSIS, MORH CERT
Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Definirane godišnje liste potrebnih područja ekspertize i plan izobrazbe ili načina stjecanja specijalističkih znanja.

Mjera I.1.14 Za potrebe CERT funkcionalnosti, realizirati definiranu specijalističku izobrazbu ili samoučenje za određeni broj djelatnika Nacionalnog CERT-a, ZSIS-a, MORH CERT-a, na temelju godišnjih lista potrebnih ekspertiza i izobrazbi. Poticati isti pristup u svim organizacijskim segmentima s CERT funkcionalnošću u drugim tijelima i pravnim osobama.	
Nositelj	Nacionalni CERT, ZSIS, MORH CERT
Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju godišnje liste potrebnih ekspertiza i izobrazbi
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	DA – 205.000,00 kuna
Pokazatelji provedbe	Broj osposobljenih djelatnika za svaku potrebnu ekspertizu.

Cilj I.2 Razvoj i jačanje svijesti o sigurnosti u kibernetičkom prostoru.

Mjera I.2.1 Nezavisno regulatorno tijelo za područje javnih elektroničkih komunikacija u RH treba sustavno razvijati program sigurnosnog osvješćivanja i obrazovnih kampanja usmjerenih na najširi krug korisnika postojećih i svih budućih elektroničkih usluga u RH te osigurati ujednačenu provedbu kroz usmjeravanje i obvezivanje različitih operatora i davatelja usluga u RH na provedbu odgovarajućih mjera prema svojim korisnicima.	
Nositelj	HAKOM
Sunositelji	Nacionalni CERT
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Izvještaji o provedenim projektima.

Mjera I.2.2 Informiranje i produbljivanje svijesti djece i mladih uključenih u sve razine formalnog obrazovanja, o potrebi brige o sigurnosti podataka te odgovornom korištenju informacijskih i komunikacijskih tehnologija.	
Nositelj	MZOS
Sunositelji	ASOO, AZOO, Akademska zajednica
Početak provedbe	Kontinuirano
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj informativnih sadržaja uključenih u svaku od razina formalne edukacije.

Mjera I.2.3 U okviru problematike davatelja usluga udomljavanja različitih elektroničkih usluga, kao i javno i komercijalno dostupnih bežičnih mreža (Wi-Fi) koje postaju masovno korištene, potrebno je izraditi i publicirati preporuke o minimalnim o sigurnosnim zahtjevima za davatelje i korisnike ovakvih usluga, s ciljem zaštite krajnjih korisnika takvih usluga koji su široko zastupljeni u svim sektorima društva.	
Nositelj	Nacionalni CERT
Sunositelji	HAKOM
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	6 mjeseci po donošenju Strategije
Dodatno financiranje (DA/NE)	DA – 70.000,00 kuna
Pokazatelji	Izrađene i publicirane preporuke.

provedbe	
----------	--

Mjera I.2.4 Pružatelji e-usluga ostvarit će blisku suradnju s nadležnim tijelima za koordinaciju prevencije i odgovara na ugroze informacijskih sustava. Razmotrit će se potreba prilagodbe zakonskih rješenja kako bi ta suradnja bila brza i efikasna. Izradit će se obrazovni modul o sigurnom korištenju informacijskih sustava te organizirati provedbu obuke zaposlenih u javnom sektoru, kao i korisnika usluga e-Građani (e-learning).	
Nositelj	MU i pružatelji usluga elektroničke uprave
Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	12 mjeseci po donošenju Strategije
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Uspostavljena stalna koordinacija između MU i nadležnih tijela. Izrađen obrazovni modul za e-učenje korisnika usluge e-Građanin.

Mjera I.2.5 Kontinuirano informirati kreditne institucije, institucije za platni promet te institucije za elektronički novac o aktualnim i potencijalnim sigurnosnim prijetnjama, kao i odgovornostima vezanima uz njihov djelokrug rada.	
Nositelj	HNB
Sunositelji	-
Početak provedbe	31. ožujka 2015.
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Provedene aktivnosti (korespondencije, održani sastanci, prezentacije, radionice, itd.).

Mjera I.2.6 Osmisliti i provesti usklađene kampanje o podizanju svijesti svih korisnika, odnosno vlasnika javno dostupnih sustava u RH o značaju kibernetičke sigurnosti.	
Nositelj	Nacionalni CERT, HAKOM
Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Provedene kampanje ili druge akcije usmjerene prema najširem krugu korisnika Interneta u RH.

Mjera I.2.7 Osmisliti i provesti usklađene kampanje o podizanju svijesti o značaju kibernetičke sigurnosti za državna tijela i pravne osobe s javnim ovlastima.	
--	--

Nositelj	ZSIS
Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Provedene kampanje vezane za korisnike u državnim tijelima i pravnim osobama s javnim ovlastima.

Mjera I.2.8 U slučaju nastanka računalnih sigurnosnih incidenata koji se mogu lako multiplicirati i pogoditi veliki broj korisnika u kibernetičkom prostoru, putem javnih medija pravodobno će obavještavati javnost, vodeći računa o interesima istrage, te davati upute o prevenciji takvih prijetnji radi smanjenja posljedica, odnosno ublažavanja obima već nastalog incidenta.

Nositelj	MUP u suradnji s Nacionalnim CERT-om i ZSIS-om
Sunositelji	DORH
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Pravodobno informiranje javnosti. Broj obavijesti/provedenih kampanja putem javnih medija.

Cilj I.3 Razvoj nacionalnih sposobnosti, istraživanje i poticanje gospodarstva.

Mjera I.3.1 Potrebno je poticati i podupirati znanstvena istraživanja u području informacijske i komunikacijske tehnologije s posebnim naglaskom na informacijskoj sigurnosti i područjima poput kriptologije, identifikacije, metoda napada te metode zaštite sustava.

Nositelj	MZOS
Sunositelji	Hrvatska zaklada za znanost, Akademski zajednica
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj znanstvenih istraživanja.

Mjera I.3.2 Potaknuti organiziranje redovitih znanstvenih i stručnih skupova te drugih oblika razmjene znanja i iskustva i homogeniziranja stručne zajednice radi bolje interakcije u incidentnim situacijama.

Nositelj	MZOS
Sunositelji	Znanstvene organizacije i organizacije civilnog društva (organizatori znanstvenih i stručnih skupova), Akademska zajednica
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj prijava na javni poziv MZOS-a za sufinanciranje organizacije stručnih skupova.

Mjera I.3.3 Potrebno je poticati znanstvena istraživanja u području kibernetičke sigurnosti za razvoj novih proizvoda i usluga za tržište, te poticati razvoj tehnološke infrastrukture.

Nositelj	MinGO
Sunositelji	MZOS
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj pokrenutih povezanih sektorskih inicijativa.

Mjera I.3.4 Potrebno je poticati razvoj novih proizvoda i usluga iz područja kibernetičke sigurnosti za unutarnje tržište EU i svjetsko tržište, otvaranjem novih mogućnosti za RH kroz poticanje nacionalne normizacije i organizacije koja može osigurati odgovarajuće akreditirane, certificirane i evaluirane domaće proizvođače i proizvode za svjetsko tržište.

Nositelj	MinGO
Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj projekata utemeljenih na primjenama normi čija je provedba podržana odgovarajućom organizacijom sposobnosti državnog sektora i međusektorskom suradnjom.

Mjera I.3.5 Poticanje potencijala RH u području kibernetičke sigurnosti za vlastitu proizvodnju u segmentima u kojima postoje potencijali za proizvode i usluge te gdje bi poticanje primjene domaćih rješenja, naročito kod korisnika državnog proračuna, javnih ustanova i drugih gospodarskih subjekata moglo donijeti određene gospodarske i/ili sigurnosne prednosti.

Nositelj	MinGO
----------	-------

Sunositelji	
Početak provedbe	Po donošenju Strategije
Kraj provedbe	Kontinuirano
Dodatno financiranje (DA/NE)	NE
Pokazatelji provedbe	Broj projekata utemeljenih na primjeni konkurentnih domaćih rješenja za proizvode i usluge prema sektorima primjene.

DODATAK: Kratice

ASOO – Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

AZOO – Agencija za odgoj i obrazovanje.

AZOP – Agencija za zaštitu osobnih podataka.

CARNet – Hrvatska akademska i istraživačka mreža.

CERT – Computer Emergency Response Team.

DORH – Državno odvjetništvo Republike Hrvatske.

DUZS – Državna uprava za zaštitu i spašavanje.

EU – Europska unija.

HAKOM – Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti.

HNB – Hrvatska narodna banka.

HRN ISO/IEC – hrvatska norma preuzeta od International Organization for Standardization (ISO) / the International Electrotechnical Commission (IEC)

HZZO – Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.

MF – Ministarstvo financija.

MinGo – Ministarstvo gospodarstva.

MORH – Ministarstvo obrane.

MP – Ministarstvo pravosuđa.

MPPI – Ministarstvo prometa, pomorstva i infrastrukture.

MU – Ministarstvo uprave.

MUP – Ministarstvo unutarnjih poslova.

MVEP - Ministarstvo vanjskih i europskih poslova.

MZOS – Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta.

NATO – Organizacija sjevernoatlantskog ugovora.

NIAS – Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav.

RH – Republika Hrvatska.

SOA – Sigurnosno-obavještajna agencija.

SRCE – Sveučilišni računski centar.

OTC – Operativno-tehnički centar za nadzor telekomunikacija.

UVNS – Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost.

VSOA – Vojna sigurnosno-obavještajna agencija.

ZSIS – Zavod za sigurnost informacijskih sustava.